

Гвара Медіа > Тексти > Інтерв'ю >

Ми тут заради тварин: розмова з рятувальником про евакуацію домашніх улюбленців

Даша Лобанок - 27 Листопада 2024 | 16:55



Максиму — 20. Уже півтора року він евакуйовує домашніх улюбленців із небезпечних районів Харківщини та Донеччині спільно з громадською організацією «Порятунок тварин Харків». До цього хлопець мав власний проєкт «Пожежний кореспондент» у рамках якого об'їздив майже всі регіони України та бував у різних пожежних частинах.

— Стати пожежником — моя дитяча мрія. Я і зараз у захваті від пожежних машин та роботи рятувальників. Маю багато друзів у цій сфері. Я їздив по всій Україні, щоби спілкуватися та фільмувати їхню діяльність, якщо дозволяло керівництво.



Максим поруч з автомобілем пожежників / Фото надав герой матеріалу

До «Порятунку тварин. Харків» хлопця привели здібності до зйомки. Хлопець зізнається, що хотів «доєднатися до чогось глобального», їздити в гарячі точки та допомагати. Через свою подругу дізнався про організацію, яка щодня евакуйовує не лише домашніх, а і свійських тварин.

— Я відкрив їхні соцмережі та побачив слабку якість відео. Тож одразу запропонував свої послуги безоплатно. На той момент якраз придбав камеру Go Pro. Була лише одна умова — щоби мене брали на різні завдання, — розповідає Максим.

Відтак його взяли в команду і з кожної поїздки він робив сюжети для рятувальників тварин. Його перший виїзд був до Дворічної.

— З моменту деокупації Дворічної, вона стала лінією фронту. Тоді було дуже гаряче. Більше я там не бував, тому навіть боюся уявити, що там зараз. Одні руїни напевно.

З першої ж поїздки Максим брав участь у рятуванні тварин паралельно фіксуючи кожну мить на камеру. Проте з «Вовчанських часів» [*наступ на Харківському напрямку в травні 2024 року — ред.*] хлопець припинив робити сюжети через підвищену відповідальність та збільшення обов'язків.





Архівні фото Максима з евакуаційних поїздок

Перший виїзд

У свій перший виїзд, окрім Дворічної рятувальник побував у селі Рублене Вільхуватської громади. Воно розташоване на кордоні Харківської області з Росією.

— Я дізнався про це вже на місці, від свого колеги. Ми стояли на головній вулиці, коли він мені сказав «оці будинки через кілька сотень метрів — це вже РФ». Тоді я зрозумів, що потрапив у сіру зону.

Першу собаку, яку врятував Макс разом із командою, звали Туман.

— Власник із тієї сірої зони виїхав, але з якихось причин не зміг забрати собаку, тому залишив його у вольєрі з їжею та водою, а нам залишив заявку, щоб ми забрали. Там був дуже прикольний песик. Спочатку він сильно лаяв на нас, а потім звик.

Географія виїздів

Перший місяць роботи Максима пройшов у Харківській області, оскільки, як зазначає хлопець, у квітні 2023 року було багато заявок саме із цього регіону. Зокрема з Вовчанської громади, Дворічної, Куп'янська та Лівобережжя Куп'янського району.

«Завжди є спади по заявках та напружені дні. Люди такі створіння, які до всього звикають. Щойно відбувається затишшя від обстрілів — вони забувають, що тут є війна і продовжують будувати своє життя в небезпечному районі. Тільки-но починаються обстріли — люди реагують».

Причому, як зазначає хлопець, останні пів року відчувається напруга через різкі зміни на лінії фронту. Йдеться про Вовчанськ, Торецьк, Покровськ, Куп'янськ.

— Бувають дуже гарячі фази, як було з Торецьком. Ми із червня до середини липня туди їздили. З Вовчанськом те саме було. Для мене стало

шоком, коли я 29 днів без вихідних їздив туди. Було важко, бо раніше таких швидких змін подій не відбувалося, але ми вже звикли, — розповів Максим.

За рік змінився і підхід до відпрацювання заявок. Якщо раніше команда могла вивезти від 20 до 50 тварин, то зараз кількість знизилася до 10–15, оскільки наразі адреси можуть бути розкидані в різних районах і рятувальники намагаються охопити якомога більше.

— Наприклад, якщо їдемо в Донецьку область, — ми одразу заїжджаємо в інші міста та села, щоб звідти забрати тварин. Намагаємося закрити заявки з усіх боків. Бо лінія фронту тріщить, а звернень стає більше.

Загалом громадська організація «Порятунок тварин» їздить на евакуацію до Харківської та Донецької областей. Проте географія може розширюватися залежно від потреб. Так рятувальники їздили й до Херсону під час підриву дамби Каховської ГЕС 6 червня 2023 року.



Архівні фото Максима з евакуаційних поїздок

Рівень небезпеки для рятувальників тварин

4 листопада команда волонтерів громадської організації «Порятунок тварин Харків» потрапила під обстріл російського дрона під час евакуації з Покровського напрямку. Обійшлося без жертв, однак автомобіль волонтерів був суттєво пошкоджений.

— FPV дрон прицільно намагався влучити в нас і потрапив в асфальт та в нижню частину правого колеса. Це сталося несподівано, бо ми їхали тиловою дорогою — це 10–12 кілометрів від лінії фронту. Там високий трафік машин і ми не очікували такого.

У той день команда займалася евакуацією собаки Ізольди, яка постраждала після ДТП, та дев'ятьох її цуценят.

— Ми часто потрапляємо в такі «передряги», коли їдемо в гарячу точку — за два-п'ять кілометрів від фронту. Це та територія, де ворог нас бачить. Коли потрапляєш під випадковий обстріл — не так страшно. Мені страшно, коли я розумію, що ціляться в мене і вбити зараз хочуть саме мене.

В організації евакуацією тварин займається всього три людини: два Максима та Руслан. Останній, зазвичай, відповідає за організацію та координацію. Також зараз на допомогу приїхала волонтерка зі Швейцарії. Вона разом із хлопцями їздила у Вовчанськ та Торецьк.

Також «Порятунок тварин» кооперується з іншими волонтерами.

— У нас є друзі — волонтери з «12 вартових» із Києва. Вони займаються стерилізацією тварин, виловом, евакуацією та пошуком для них нового дому. Вони часто приїздять до нас та допомагають. Ми разом їздили у Вовчанськ. Вони допомагали відпрацьовувати наші заявки, а ми їхні. Останнім часом вони зупиняються у ветклініці в Краматорську й там на місці одразу ж надають тваринам першу медичну допомогу.

Серед місць, де Максиму вдалося побувати, найбільше вразив Вовчанськ.

— До цього ми були вже в небезпечних місцях, але у Вовчанську ми вперше зіткнулися з дуже високою щільністю обстрілів у маленькому просторі. Де б ти не був — всюди стріляють. Це реально була гра на виживання. Ми ходили пішки по місту, бо машиною переміщатися важко — тебе одразу відпрацьовують.

«Кожен виїзд — це робота над помилками. Я кожен раз підкреслюю для себе щось нове. Вовчанськ навчив нас багатьох речей. Ми, так само як і військові, застосовуємо тактики та знання. Бо, коли ти перебуваєш на лінії фронту немає різниці військовий ти чи волонтер, коли йдеться про виживання».



Архівні фото Максима з евакуаційних поїздок

Чому люди лишають тварин у зоні бойових дій

— У нас не ставиться питання вивозимо чи ні. У нас є питання: як ми це зробимо. Ми не вивозили напевно тільки жирафа чи лева. Ми евакуювали тварин від маленьких кіз до кабанів, віслюків, корів, биків та інших.

Що стосується свійських тварин — це важкі операції, як зазначає рятувальник. Проте й на ці випадки рятувальники мають власний автопарк і відповідно можуть обрати необхідний транспорт, щоби виїхати.

Хоча рятувальні операції не всі реально виконати, каже Максим. Бувають моменти, коли люди виїжджають, залишаючи своїх улюбленців вдома, а

лінія фронту наближається і вже в ту місцину неможливо потрапити, бо там уже можуть бути росіяни.

«Люди залишають домашніх улюбленців із різних причин. Не встиг, немає можливості. Причини людей залишити тваринку. Дехто не може вивезти через брак ресурсів: немає машини, не дозволено взяти із собою машиною».

— Бувають ситуації, коли не збиралися кидати тваринку, але стався якийсь обстріл, люди розгубилися та поїхали, або навпаки — тваринка сама убігла. Є люди, які не можуть вивезти улюбленця, і звертаються до нас, а потім відмовляються забирати, бо тепер немає місця. Доводиться шукати нових власників. Звичайно, є ті, хто, ніколи не проміняють свого улюбленця й одразу ж залишають заявку на евакуацію тваринки. Таким людям дуже приємно привозити їх друзів. Розумієш, що не просто так працюєш.



Архівні фото Максима з евакуаційних поїздок

Реакція тварин

Як зазначає рятувальник, тварини по-різному реагують на обстріли, так само як і люди. Вони стають агресивними, а їх поведінка деградує.

«Нормальна здорова поведінка собаки — боятися, через страх не підпускати до себе. Але якщо вони вже ніяк не реагують та закриваються в собі — це сумно».

— У більшості випадків собаки на прив'язі — більш агресивні, аніж ті, які живуть із людьми. Так само агресивніше до людей ставляться бродяги. Коти бувають більше лякливі. Зазвичай, приємні та ласкаві тварини живуть із людьми.

Насправді тваринок доводиться забирати в різних станах. Можуть бути й поранені. Проте «Порятунок тварин» має власну клініку й там уже на місці надає оперативну безоплатну допомогу.

— За всю практику мені жодного разу не доводилося надавати допомогу тваринкам «на місці». Хоча чув історії, коли собакам доводилося лапи перебинтовувати. Варто зауважити, що моя задача — безпечно перевезти тварину до Харкова, де їй уже нададуть кваліфіковану допомогу. Проте, якщо у тваринки буде відкрита рана, то звичайно, я можу надати допомогу та зупинити кров. Ситуації бувають різні, інколи тваринами вже опікувалися і стабілізували їхній стан ще до нашого приїзду.



Архівні фото Максима з евакуаційних поїздок

Взаємодія з військовими

До організації поступають звернення не тільки від цивільних, а й від військових. Макс каже, що таких заявок може бути щонайменше половина.

Також рятувальники багато спілкуються з військовими та координуються з ними, щодо гарячих точок, безпекової ситуації тощо. Одна з перших тварин, яку запам'ятав Макс був алабай зі Стрілечої.

— Це були мої перші «еваки». Ми його забрали у військових. У цього алабая були такі людські очі, що увесь час я сидів позаду з ним і не міг нагледітися. Мені здавалося, що він розуміє все. Я так у це повірив, що казав йому «поговори зі мною. Я знаю, що ти можеш. Я нікому не розповім», — сміється хлопець.

Також рятувальнику дуже запам'яталася вівчарка з Вовчанська.

— Ми з товаришем ходили дворами, шукали собак на ланцюзі, й почули гавкіт в одному з домогосподарств. У вольєрі сидів пес. Ми перелізли через паркан, й коли посадили собаку на повідець, він почав кусати за ногу мого товариша. Проте не так, що він хотів напасти, а якось інакше — м'яко. Лише коли я підійшов із ним до машини, і відкрив пачку корму — він за мить з'їв усе. Тоді я зрозумів, що він був настільки голодний, що готовий був їсти людську ногу. Це був шок.

З найбільших проблем, які з'являються в рятувальників, окрім небезпеки — людська недбалість, каже хлопець. Люди не завжди можуть вказати точну адресу та координати, де перебуває тварина, тоді доводиться багато блукати та шукати.

«Ми намагаємося якомога більше вивезти тварин. Проте бувають ситуації, коли неможливо забрати всіх. Тоді хлопці продумують план і повертаються наступного разу, щоби вивезти тих, хто залишився».

Мія: знайомство з новим другом

Волонтери теж можуть узяти собі тваринку, яку врятували. Так Максим забрав собі кішку з Херсону та назвав її Мією. Це сталося, коли рятувальники поїхали на евакуацію тварин у підтоплені райони міста після підриву дамби Каховської ГЕС.

— Ми два тижні займалися евакуацією тварин на човнах. Свою кішку забрав в останній день нашої операції. Ми вже поверталися на базу, як помітили на одному з гаражів кішку. Колега поліз по неї, і я тим часом помітив ще одну — це була Мія. Виліз за нею на другий поверх [*тоді вже було дуже багато води — ред.*] Я дістав корм і вона швидко до мене пішла. У цей же момент по нас почали стріляти з артилерії. З усіх боків летіли уламки. Ми почали тікати, але в моєму човні закінчилося паливо. Тоді я подумав «Боже, якщо ти нам даси виїхати звідси живими — я заберу цю кішку собі». Відтак у мене є кішка.

До цього в Макса ніколи не було тварин. Усе життя він мріяв про собаку, проте через те, що живе у квартирі — не міг завести.



Мія – кішка Максима / Архівні фото Максима

Бувають моменти, коли люди критикують рятувальників тварин, мовляв, краще б вони людей рятували. На що Макс цитує свою дівчину «Такі люди, як правило самі нічого не роблять стосовно інших».

— Я не звертаю на такі речі уваги. Я краще допомагатиму тваринам, бо вони самі за себе попіклуватися не можуть, на відміну від людей.

Після волонтерства Макс каже, що його життя змінилося кардинально.

— Тепер ти живеш одним днем. У тебе відсутнє будь-яке планування — навіть вихідні. Навіть під час відпочинку ти думаєш про поїздки.

Серед нових звичок хлопець почав возити із собою пакетики з кормом у машині. Чи хотів би він продовжувати своє майбутнє з тваринками — поки не може відповісти.

Читайте також